

EXPUNERE DE MOTIVE

I. Premise. Necesitatea reglementării

Dreptul de a alege și a fi ales sunt drepturi fundamentale, care se află la baza oricărei democrații. Ele fac parte din categoria drepturilor politice iar semnificația lor este dedusă, în primul rând, din reglementarea consacrată de articolele 36-38 din Constituție, care vizează, în succesiune, dreptul la vot, dreptul de a fi ales și dreptul de a fi ales în Parlamentul European, al cărui titlu, de altfel, într-o viitoare revizuire constituțională, va trebui să fie pus în acord cu conținutul său, urmând să devină “ *dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European*”.

Însă semnificația lor cea importantă se regăsește în art.2 alin.(1) din Constituția României, potrivit căruia: “*Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum*”.

Înțelegem astfel că **exercițiul drepturilor electorale este cel care dă conținut reprezentativității** și duce la constituirea acelor organe prin care poporul, deținătorul suprem al suveranității, o exercită.

Aceasta este și explicația pentru care în istorie s-au purtat lupte grele din partea celor care erau privați de exercitarea lor, pentru că legea institua condiții restrictive, la baza cărora se afla legitimarea dreptului de a vota prin existența unei averi iar femeile au dobândit cu mari sacrificii un asemenea drept.

De aceea, crearea cadrului legal pentru ca acest drept să fie cât mai accesibil și, în același timp, cât mai corect și democratic exercitat, este și rămâne o preocupare a tuturor statelor de drept și democratice, cum este proclamat și statul român prin art.1 alin.(3) din Constituție, potrivit căruia: “*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*”

II. Reglementarea actuală

Constituția actuală a României consacră caracterele votului prin art.62 alin.(1) conform căruia:

“ (1) Camera Deputaților și Senatul sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, potrivit legii electorale. ”, coroborat cu art.81 alin.(1) potrivit căruia:

“ (1) Președintele României este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat ”

Din coroborarea tuturor acestor caracteristici rezultă și **accesibilitatea votului**, care este susținută de modul în care este reglementat dreptul candidatului de a intra în cursa electorală și dreptul alegătorului de a se exprima.

Sub acest aspect, România este țara cu cele mai restrictive condiții de înscriere la alegeri din Uniunea Europeană.

România are **un prag de semnături necesare depunerii listei de candidați superior mediei europene** și se relevă a reprezenta țara cu cele mai restrictive condiții de înscriere la alegeri din Uniunea Europeană.

În țările occidentale, membre UE, este nevoie de un număr simbolic de doar câteva mii de semnături.

Vom prezenta câteva exemple în cele ce urmează privind condițiile necesare pentru a candida la Parlamentul European.¹

În **Austria** se impun 2.600 de semnături sau 3 semnături de la europarlamentari sau o semnătură de la un parlamentar. Există și o taxă de înscriere de 3.600 euro. În **Belgia** sunt necesare 5.000 de semnături sau 200 de semnături în colegiile vorbitoare de germană sau semnături de la 5 deputați aparținând unui grup lingvistic relevant. În Bulgaria, sunt impuse 7.000 de semnături și taxă de 10.000 leva, care înseamnă aproximativ 5.200 euro. În **Cipru** nu se cer liste de semnături. În **Croația**, legislația prevede 5.000 de semnături. În **Danemarca** nu se cer liste de semnături pentru partidele parlamentare, iar partidele neparlamentare trebuie să prezinte un număr de semnături reprezentând 1/175 din numărul de voturi exprimate în alegerile anterioare, ceea ce determină o cifră de aproximativ 20.000 de semnături. În **Estonia** nu se cer liste de semnături, dar se percepe o taxă reprezentând contravaloarea a 5 salarii minime. În **Finlanda** regăsim aceeași regulă, a faptului că nu se cer liste de semnături, însă partidele și asociațiile, care sunt și cele care propulsează în alegeri, trebuie să aibă minim 2.000 de membri. În **Franța** nu se cer liste de semnături dar listele trebuie să reflecte o paritate între femei și bărbați. În **Germania** sunt necesare 4.000 de semnături. În **Grecia** nu se cer liste de semnături. În **Irlanda** nu se cer liste de semnături, cu excepția independenților, unde se impun 60 de semnături sau o taxă de 1.800 de euro). În **Italia** nu se cer liste de semnături pentru partidele care au reprezentanți în parlamentul național sau în cel european, iar pentru celelalte sunt impuse minim 30.000 de semnături. **Letonia** este și ea printre țările unde nu se cer liste de semnături, dar se percepe o taxă de 1.450 euro. Pentru constituirea partidelor politice, această țară impune cel puțin 500 de membri. În **Lituania** se impun 10.000 de semnături și există posibilitatea să se poată semna online. În **Luxemburg** sunt necesare 250 de semnături sau o semnătură de deputat sau europarlamentar. Nici în **Malta** nu se cer liste de semnături. În Olanda se cer 30 de semnături și o taxă de 450 euro. În **Polonia** sunt necesare 10.000 de semnături. În **Portugalia, Suedia, și Slovenia** nu se cer liste de semnături. Nici în **Republica Cehă** nu se cer liste de semnături, dar se percepe o taxă de 585 euro. O situație similară este și în **Slovacia**, unde nu se cer liste de semnături, însă se cere un depozit electoral, o taxă, practic, de 1.510 euro. În **Spania** sunt necesare 15.000 de semnături sau 50 de semnături de la parlamentari, europarlamentari, consilieri regionali. În **Ungaria** se impun 20.000 de semnături, dar un alegător poate semna pentru un singur partid.

La **nivel european**, media este de 11.136 de semnături, dacă este inclusă România, și de 3.745 de semnături dacă România este exclusă.²

Constatăm că în mai mult de jumătate din țările Uniunii Europene, partidele sau candidații independenți nu sunt obligați să strângă semnături pentru a se înscrie în alegerile europene, iar în

¹ Sursa <https://demos.org.ro/2019/02/11/doar-in-romania-se-cer-200-000-de-semnaturi/>, accesat 17 aprilie 2025.

² <https://www.presshub.ro/listele-uriase-de-semnaturi-pentru-candidati-un-obstacol-anti-democratic-tarile-ue-au-praguri-simbolice-316216/>, accesat 17 aprilie 2025.

restul țărilor se cere un număr rezonabil de semnături, care poate fi obținut, în majoritatea cazurilor, cu puține eforturi de partidele politice mari sau mici.

În România, cum este cunoscut, sunt necesare 200.000 de semnături și, respectiv, 100.000 de semnături pentru candidații independenți.

Numărul uriaș, de sute de mii de semnături obligatorii, este un model electoral folosit doar de regimurile autoritare, precum cel din Rusia sau Turcia.

Prin numărul mare de semnături obligatorii, se îngreuează dreptul de a candida al tuturor cetățenilor. În acest fel, partidele neparlamentare și candidații independenți sunt direct afectați.

România trebuie să își armonizeze legislația ce reglementează procesul electoral cu cea a statelor cu tradiții democratice.

Numărul mare de semnături necesari depunerii candidaturii, lasă loc în prezent unor grave abuzuri ale autorităților publice, care prin intimidare și alte metode aflate nu doar la limita legii, ci și a moralei publice, constrâng alegătorii să se teamă a-și arăta deschis simpatiile politice, prin semnarea listelor.

În egală măsură, **dezavantajează** o mare parte a candidaților care, în loc să se concentreze să demonstreze electoratului rațiunile pentru care ar trebui să fie aleși, meritele pe care le au, ei își consumă energiile, timpul și resursele de toate categoriile, inclusiv financiare, pe strângerea de semnături care, ulterior fiecărui ciclu electoral, la anumite intervale de timp sunt destinate distrugerii.

Se creează, în mod implicit și **discriminări** între diferite categorii de competitori electorali, după cum aceștia provin de la forțe politice puternice, cu potențial financiar și susținere validată inclusiv prin participarea la guvernarea și administrarea țării și cei care nu au o asemenea apartenență, inclusiv independenții.

Nu este de neglijat nici aspectul care privește **protecția mediului**, care reprezintă o problemă de actualitate la nivel global și față de care se poate constata că, din păcate, nu manifestăm întotdeauna suficient interes.

Avem în vedere cantitățile de hârtie care se consumă, la baza cărora se află copaci măcelăriți inutil, într-un ecosistem în care, din păcate, a început să *“ne fugă pământul de sub picioare”* la propriu din cauza modului iresponsabil în care s-au realizat prea adeseori defrișările de păduri.

Și nu în ultimul rând, trebuie să ne punem în acord și cu soluția existentă la nivelul Uniunii Europene, din care facem parte.

III. Soluția preconizată

Propunerea noastră legislativă are ca obiect reducerea numărului de susținători prin listele de semnături de la 200.000 cât este în prezent la 10.000 pentru listele de candidați propuse de partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau alianțele electorale și reducerea numărului de susținători prin listele de semnături de la 100.000 la 5.000 pentru listele de candidați independenți, număr care este în armonie cu populația țării și în acord cu realitățile normative existente în alte state.

IV. Impact bugetar

Propunerea legislativă nu generează un impact bugetar.

V. Impact socio – economic

Propunerea legislativă nu generează impact socio – economic.

Inițiatori:

Țiu Mihai Adrian, deputat S.O.S. ROMÂNIA de Olt

Tudor Ionescu, deputat S.O.S. ROMÂNIA de Argeș

Vedinaș Verginia, deputat S.O.S. ROMÂNIA de Vrancea

Ionel Goidescu, Deputat S.O.S. de Brașov

Nr.crt	Nume Prenume	Semnatura
1	Țiu Mihai-Adrian	
2	VEDINAS VERGINIA	
3	GOIDESCU IONEL	
4	Ionel Goidescu	
5	OLTENASU SORIN	
6	Țiu Mihai	
7	Țiu Mihai	
8	ALBU DUMITRITA	
9	POPA SORIN	
10	CSILLAG ANDREI	
11	GROZA CALIN FLORIN	
12	PETREA DORIN SILVIU	
13	ASCARIU MIHAI ALEXANDRU	
14	IONESCU TUDOR	

15	Ion Nicolae Vlad	
16	CLEMENT SAVA	
17	FAGET MIRIAM	
18	Ploeanu Rodica	
19	PODER ELENA-ZAURA	
20.	MACOVEI IRE SIMONA ELENA	
21.	XIAGY VASILE	
22	Alecu Robert	
23	Revsă Bănechi	
24	CARAGAIĂ FLORIN	
25	GUȘĂ ANDREI	
26	CHIRIȚA RAZVAN-MIREL	
27	VIDRA VLAD-ANDREI	
28	PEIU GABRIEL ROMAN	
29	CUȘNIR ROSICA	
30	IVANEA DUMITRU	
31	Sera Elina	
32	Compeanu Andreea Petronea	